

βίγης, Βιτεμβέργης, Φραγκφόρτης καὶ ἄλλων ἐξηφανίσθη ἐντελῶς.

Ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ τελευταίου ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Οὐίτελσβαχιδῶν, τοῦ Μαξιμιλιανοῦ Ἰωσήφ τοῦ Δ' (1799—1902) οὐδεμία βίσις ἀναμόρφωσις συνετελέσθη. Τὸ Πανεπιστήμιον διὰ τῆς ἐν Λυμβίλλῃ συνθήκης ἐστερήθη ἀπασῶν τῶν προσόδων καὶ τῶν κτήσεων, ὥς εἶχεν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Ῥήνου, περιελθούσης εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Γαλλίας, εὐρίσκετο δὲ ὑπὸ τὸ βάρος ὑπερόγκων χρεῶν, ἅτινα ἠδυνήθη νὰ κανονίσῃ διὰ τῆς γενναίουφρονος δωρεᾶς τοῦ ἡγεμόνος, ἀνακηρύξαντος συγχρόνως καὶ τὴν ἰσονομίαν τῶν δύο θρησκευμάτων καὶ ἀπαλλάξαντος οὕτω τὸ Πανεπιστήμιον τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας τῶν μοναχῶν.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἀρχαίας Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τὴν ἰδρυσιν τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Βάδεν ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Καρόλου Φρειδερίκου ἄρχεται νέα ἐποχὴ ἀναπτύξεως καὶ προόδου τοῦ ἐν Ἐιδελβέργῃ Πανεπιστημίου. Εὐθύς ἅμα ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἀρτιπαγοῦς αὐτοῦ κράτους ὁ Κάρολος Φρειδερίκος ἐξέδωτο σειρὰν ἀλλεπαλλήλων διαταγμάτων πρὸς διορίανωσιν τῆς διοικήσεως τῆς χώρας. Μεταξὺ αὐτῶν τὸ ἰγ' ὀργανιστικὸν διάταγμα ἀντικείμενον ἔχει τὴν ἐκ θεμελίων καὶ ἐξ ὑπαρχῆς ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Πανεπιστημίου, ὅπερ ἐτύγχανεν ἐν τελείᾳ σχεδὸν ἀποσυνθέσει. Ὁ Κάρολος Φρειδερίκος θεωρεῖται ὡς ὁ νεώτερος ἰδρυτὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἐιδελβέργης διότι ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ἰδρυτοῦ προσονομάζεται τὸ τῆς Ἐιδελβέργης Πανεπιστήμιον Ruperto-Carola.

Διὰ τοῦ νέου διοργανωτικοῦ διατάγματος τῆς 13 Μαΐου 1803 κατηργήθη ἐντελῶς ὁ ἀρχαῖος τύπος τοῦ Πανεπιστημίου ὡς Μεσαιωνικοῦ ἰδρύματος, καὶ ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς ἀναπλάσεως τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης, αἵτινες ἐν τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις προήγαγον τὸ τῆς Ἐιδελβέργης Πανεπιστήμιον εἰς περιζήτητον περιωπὴν.

Οἱ διάδοχοι τοῦ Φρειδερίκου Καρόλου Κάρολος (1811—1818), Λουδοβίκος (1818—1830), Λεοπόλδος (1830—1852) καὶ ὁ νῦν ἡγεμονεύων Φρειδερίκος πρῶτιστον αὐτῶν μέλημα ἔσχον τὴν προαγωγὴν τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τῆς ἰδρύσεως τῶν ἀναγκαιῶν εἰς τὴν διδασκαλίαν προσαρτημάτων, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως τῶν ἀπαιτουμένων οἰκοδομημάτων, διὰ τῆς προσκλήσεως ἐξόχων καθηγητῶν. Ἐν τῇ χορείᾳ τῶν διδασκάντων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἐιδελβέργης συναντῶμεν τοὺς ἐπιφανεστέρους τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης ἀνδρας. Ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ τὸν Κάρολον Daub

(1796—1836), τὸν Ἑρρίκον Παῦλον (1811—1851). Ἐν τῇ νομικῇ τὸν Thibaut (1805—1840), τὸν Zachariae, τὸν Vangerow (1840—1870) τὸν Mittermaier (1821—1867), τὸν Mohl (1847—1861), τὸν Bluntschli (1861—1881) καὶ ἄλλους. Ἐν τῇ ἱατρικῇ σχολῇ τὸν Nägele (1807—1851), τὸν Χέλιον (1817—1864), τὸν Friedreich (1857—1882), τὸν Helmholtz (1858—1871). Ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ τὸν Voss (1806—1822), τὸν Creuzer (1804—1858), τὸν Schlosser (1817—1861) τὸν Gervinus (1835—1847), τὸν Häusser (1849—1867) τὸν Rau (1822—1870), τὸν Bunsen καὶ Kirchhoff, τοὺς ἀνακαλύψαντας τὴν φασματοσκοπικὴν ἀνάλυσιν. Ἡ φήμη τοιούτων ἀνδρῶν κατέστησε τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ἐιδελβέργης ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις τὸ συνεντευκτικὸν τῆς σπουδαζούσης νεολαίας οὐ μόνον τῆς Γερμανίας, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν καλλιεργούντων τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας.

Ἡ ἀφήγησις τῶν περιπετειῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἦν προεστέλλαν, χρησιμεύει ὅπως διδάξῃ ἡμᾶς ὅποια στενὴ σχέσις ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς καταστάσεως τῆς χώρας ἐν ᾗ τυγχάνει. Ἡ πρόοδος αὐτοῦ ἀνακόπτεται, ἡ καλλιέργεια τῶν ἐπιστημῶν ἀποτυγχάνει ὅταν τὸ κράτος ὑπ' ἐμφυλίων ἢ ἐξωτερικῶν κατασπαράσσεται πολέμων, ὅταν αἱ θρησκευτικαὶ ἔριδες εἰς ἀλληλομαχοῦντα στρατόπεδα διαιροῦσι τὴν πολιτείαν, ὅταν ἡ Κυβέρνησις ἐν ἐκρυθμῇ διοικητικῇ καταστάσει ἐκπίπτουσα δὲν δύναται τὴν ἐν λελογισμένῳ μέτρῳ ἐποπτεῖαν νὰ ἀσκήσῃ, ὅταν ἡ οἰκονομικὴ ἀτονία καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν χορήγησιν τῶν ἀπαραιτήτων ὑλικῶν μέσων.

Ἡ σπουδὴ τῶν ἐπιστημῶν ἀπαιτεῖ παρὰ μὲν τῶν διδασκόντων ἀποκλειστικὴν εἰς τὸ ἔργον ἀφοσίωσιν, παρὰ τῆς πολιτείας δὲ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν μέσων τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν καὶ γενναῖα χορηγήματα πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν τῆς διδασκαλίας χρησίμων βοηθημάτων. Παρῆλθον οἱ χρόνοι καθ' οὓς τὰ γράμματα ἐκαλλιεργοῦντο ὑπὸ πειναλέων λογισμάτων ἢ ὑπὸ νηστευόντων καλογήρων ἐργαζομένων ἐντὸς κελλίων ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς ὑποτρεμύσεως θρυαλλίδος ἐπικρεμαμένης λυχνίας.

(Ἐπεταί συνέχεια).

K. N. ΚΩΣΤΗΣ.

Οἱ πνευματώδεις ἄνθρωποι ἐν τῇ συναναστροφῇ ὁμοιάζουσι τοὺς πυρίτας λίθους, οὓς ἑκαστος πλήττει διὰ τοῦ χάλυβος, ὅπως ἐξαγάγῃ ἐξ αὐτῶν σπινθῆρα.